

**Storumans
kommun**

LUSPIE

Central krisledningsplan vid samhällsstörningar

Antagen av Kommunstyrelsen 2022-04-12 § 58

Innehåll

1 Inledning/Bakgrund	1
1.1 Syfte	1
1.2 Centrala principer	1
1.3 Övergripande målsättning.....	2
2 Central krisledningsorganisation	2
2.1. Flexibel organisation.....	3
2.2 Krisledningsnämnd	3
2.3 Krisberedskapsnivåer	3
2.3 Inkallning	5
2.4 Samverkan inom kommunkoncernen	5
2.5 Krisledningspärm.....	6
3 Ekonomi	6
4 Geografiskt områdesansvar	6
4.1 Lokal inriktnings- och samordningsfunktion, ISF	7
4.2 Regional och nationell samverkan.....	7
5 Avslut av krisledning	7
5.1 Utvärdering.....	7
6 Resurser	8
6.1 Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)	8
6.1 Hemvärnet och Frivillig resursgrupp (FRG)	8
7 Kriskommunikation	8
8 Utbildning och övning.....	9
9 Höjd beredskap	9
10 Bilagor	9
11. Ordförklaringar och definitioner av centrala begrepp	9

1 Inledning/Bakgrund

Storumans kommuns krisberedskapsarbete regleras i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Utifrån LEH ska kommunen under varje mandatperiod fastställa en plan för hantering av extraordinära händelser.

I Överenskommelse om kommuners krisberedskap 2019–2022 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) redovisas att kommunerna ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser.

Planen ska beskriva:

- hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser
- hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.

1.1 Syfte

Syftet med krisledningsplanen och dess bilagor är att vid allvarliga samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap:

- Utgöra ett stöd för kommunens centrala krisledningsorganisation att leda, samordna, samverka och säkerställa samband.
- Förtydliga vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras.

1.2 Centrala principer

Ansvaret flyttas inte vid en kris. Den som har ansvaret under normala förhållanden har också ansvaret vid en samhällsstörning. I enlighet med grundprinciperna för samhällsskydd och beredskap ska en samhällsstörning i Storumans kommun så långt det är möjligt, hanteras av den förvaltning, bolag eller förbund som drabbats.

Ansvarsprincipen: den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har också det under en krissituation.

Likhetsprincipen: under en kris ska verksamheten, så långt det är möjligt, fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden.

Närhetsprincipen: en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Förvaltningar och bolag ansvarar utifrån ovan för att upprätta egna krisplaner, skapa och upprätthålla en organisation som kan hantera en samhällsstörning.

1.3 Övergripande målsättning

Det övergripande målsättningarna är att den centrala krisledningsplanen ska ge kommunen rätt förutsättningar för att:

- 1) Skapa en förmåga att tidigt få kännedom om och överblicka krisen
- 2) Öka förmågan att upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamheter
- 3) Vid behov initiera och aktivt samordna krishanteringen med andra aktörer samt,
- 4) Ge alla medborgare och andra aktörer bästa möjliga förutsättningar att fatta egna beslut genom att förse dem med korrekt information.

Kommunens primära ansvar är att fullfölja den ordinarie verksamheten så långt det är möjligt med hänsyn till den inträffade situationen. Behovet och omfattningen av krisledning kan variera beroende på händelsens karaktär.

Vid en aktivering av krisledningen bör ett eller flera mål formuleras, som tydligt beskriver vad den tillfälliga krisledningsorganisationen ska åstadkomma.

2 Central krisledningsorganisation

Storumans kommun har en centralt tillsatt krisledningsorganisation som är sammansatt för att kunna verka vid samhällsstörningar och extraordinära händelser. Sammansättningen baseras på MSB:s principer för ledning och samverkan. Utifrån ansvarsprincipen ligger hantering av händelser kvar i ordinarie verksamhet, men den centrala krisorganisationen kan aktiveras för att få överblick, prioritera resurser, samordna hantering och information samt för att följa en händelses utveckling.

Krisledningsorganisationen består av tre delar: ***krisledningsgruppen, krisledningsstaben (Beredningsgruppen) och RCB.***

Krisledningsgruppen (beredningsgruppen) utgörs av Krisledningschef, Stabschef, Kommunikatör, Kommunsekreterare och Säkerhetssamordnare. Ytterligare personer kallas in vid behov utifrån händelse, exempelvis representanter från berörda förvaltningar/bolag.

Krisledningsstaben koordineras av stabschefen och består av tre funktioner: Analys, Kommunikation samt dokumentation. Varje funktion har en utsedd funktionsansvarig. Till krisledningsstaben kan adjungeras andra funktioner som har den kompetens som behövs för den specifika händelsen. Behovet avgör vilka som utgör stabsmedlemmar vid fortsatt arbete. För varje ordinarie funktion i krisledningsstaben finns det upprättat ett

funktionskort som tydligt beskriver varje funktions arbetsuppgifter och mandat under stabsarbete. Funktionskorterna beskrivs i Bilaga "*Funktionskort och lokaler*".

Räddningschef i beredskap (RCB) är tillika kommunens *Tjänsteperson i Beredskap (TiB)*. Syftet med RCB är att stärka kommunens förmåga att snabbt starta krisledningsorganisationen och ta det geografiska områdesansvaret. RCB bedriver omvärldsbevakning i vardagen tillsammans med säkerhetssamordnaren.

2.1. Flexibel organisation

Istället för en stor, fast krisorganisation är Storumans kommun mer flexibel då den bygger på färre funktioner men med tydligare ansvar för varje verksamhet.

Fördelar med organiseringen är:

- Varje verksamhet kan se över sin egen funktion utan att kalla samman hela krisledningen.
- Resurser och funktioner anpassas utifrån den aktuella krisen.
- Samma grundorganisation kan användas oavsett om det rör sig om en liten eller stor störning.
- Snabbheten.

2.2 Krisledningsnämnd

Enligt 2 kap. 2 § LEH ska kommunen ha en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. I Storumans kommun utgör kommunstyrelsens arbetsutskott krisledningsnämnd. Nämndens verksamhet och ansvar är fastställt av kommunstyrelsen i *Reglemente för krisledningsnämnd*. Där framgår bland annat att nämndens ordförande, eller dennes ersättare, leder nämnden och har mandat att besluta om en händelse är extraordinär och om nämnden ska träda i funktion. När nämnden är aktiverad får den fatta beslut om att tillfälligt ta över andra nämnders och styrelser befogenheter och ansvar. Krisledningsnämndens ordförande kan besluta å nämndens vägar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut måste snarast meddelas nämnden.

2.3 Krisberedskapsnivåer

För att kunna anpassa kommunens krisledning utifrån behov och en händelses omfattning finns fyra krisberedskapsnivåer som Storumans kommun arbetar efter. Krisledningschefen beslutar om nivå 1–3. Krisledningsnämndens ordförande beslutar om nivå 4. Vid nivå 1–3 gäller nämndernas/styrelsernas ordinarie ansvarsområden, beslutsbefogenheter och delegationer. Samtliga är dock skyldiga att samverka och följa den inriktning som beslutas

under hanteringen av händelsen. Beroende på vilket ledningsstöd som behövs kan kommunens krisledningsstab aktiveras helt eller delvis.

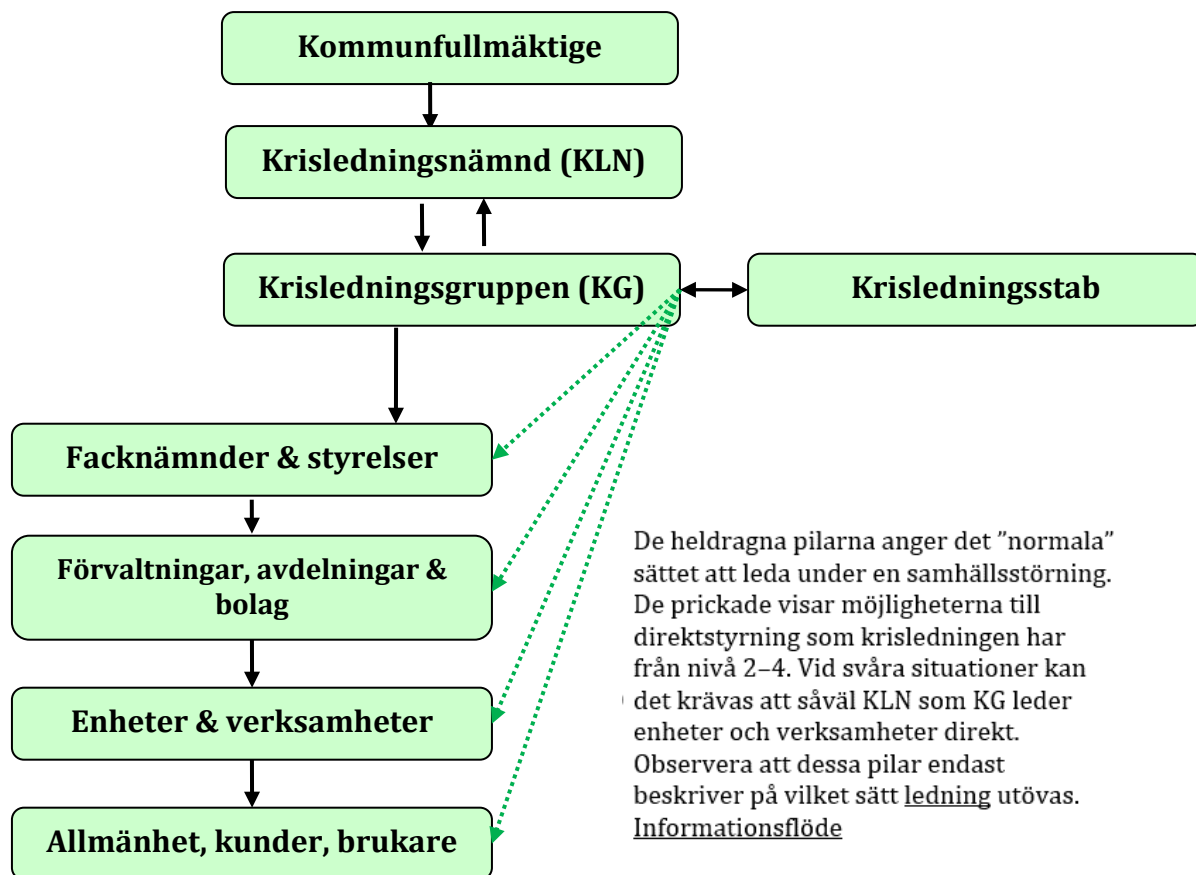
Syftet med de framtagna krisberedskapsnivåerna är att skapa en mental förberedelse hos den personal som ingår i kommunens centrala krisledningsorganisation. Det syftar även till att skapa en förutsägbarhet för vilka åtgärder som kan komma att vidtas vid en viss typ av händelse. Nedan beskrivs nivåerna kortfattat.

Nivå 1-Normalläge. Vid denna nivå råder normalläge. Storumans kommuns verksamheter bedrivs under normala förhållanden och enligt ordinarie rutiner.

Nivå 2-Störning. Vid denna nivå kan krisledningschefen kalla krisledningen till möte, fysiskt eller på distans, och staben kan förvarnas om eventuell inkallning. Det som förordar nivå 2 kan vara larm eller information om en förestående samhällsstörning, exempelvis vädervarningar från SMHI eller en händelse i en enskild kommunal verksamhet som bör beaktas centralt.

Nivå-3 Stabsläge. Vid stabsläge har krisledningschefen beslutat att den centrala krisledningsorganisationen ska samlas samt att krisledningsstaben ska aktiveras. Den centrala krisledningsstaben aktiveras i det fall en samhällsstörning, eller hot om samhällsstörning är kommunövergripande. Detta kan vara att en enskilt och eller flera, förvaltningar drabbats, liksom samhällsviktiga verksamheter inom kommunens geografiska områdesansvar. Krisledningsstaben kan på denna nivå arbeta med kriskommunikation, både internt och externt, samverkan med myndigheter eller näringsliv samt ansvara för att beslutsunderlaget till krisledningsnämnd och beslutsfattare är korrekt och uppdaterad.

Nivå 4-Extraordinär händelse. Krisledningsnämndens ordförande kommer, i samråd med krisledningschef besluta när extraordinär händelse ska intas. Exempel på när nivån tillämpas är vid kraftigt behov av prioritering mellan kommunens resurser för krishantering och ordinarie verksamhet eller om för kommunen avgörande ekonomiska beslut behöver fattas.

2.3 Inkallning

Inkallning av tjänsteledning, krisledningsstab och krisledningsnämnd sker via förutbestämd telefonlista som hittas under (Team; Krisledning) och i kommunens krisledningsmapp. I Bilaga "Funktionskort och lokaler" finns information om lokaler för central krisledning. Målsättningen är att krisledningsnämnd, genom krisledningsorganisationen har en förmåga att inom 4 timmar från larmning kunna fatta beslut och samordna ledning från kommunens krisledningsplats. Ordinarie kallas in och ersättare meddelas att krisledning är aktiv.

2.4 Samverkan inom kommunkoncernen

Samverkan mellan central krisledning och verksamheternas krisorganisation kan vid en händelse bland annat innebära:

- att förvaltningar/bolag efter begäran inom utsatt tid ska kunna delge lägesrapporter till central krisledning.
- att förvaltningar/bolag bidrar med kompetens till central krisledning.
- att förvaltningar/bolag efter kallelse deltar i samverkansmöten.

2.5 Krisledningspärm

Kommunen kommer ta fram mallar och rutiner för krisledningsnämnd och stab. Materialet kommer finnas tillgängligt för krisledningens medlemmar via (Team; Krisledning), samt via fysisk pärm i godkänt säkerhetsskåp.

Mallar och rutiner som kommunen ämnar ta fram:

- rutin för uppstart
- mallar för lägesbild
- loggbok
- agenda för stabsorientering och samverkan
- protokollsmallar
- kriskommunikationsplan
- verksamheters egna krisplaner
- beredskapsplaner

3 Ekonomi

Kostnader som härrör från en samhällsstörning eller extraordinär händelse ska debiteras särskild verksamhetskod som läggs upp av ekonomienheten för det ändamålet. Detta för att tydliggöra kostnadsfördelningen mellan verksamheter samt för eventuella framtida försäkrings- och skadeståndsanspråk. Den särskilda konteringshänvisningen för verksamhetskoden ska även göras tillgänglig digitalt på kommunens intranät, samt i pappersform hos kommunens ekonomienhet. Ansvarig attestant är krisledningschefen.

4 Geografiskt områdesansvar

Kommunen har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Detta innebär att kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka för att uppnå samordning inför en kris.

Kommunen ska:

- verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet.
- kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (se rubrik 4.1)
- se till att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en händelse samordnas.
- kunna ta initiativ för att en samlad lägesbild tas fram.
- verka för att information till allmänheten under sådana förhållanden ska samordnas.

I enlighet med ansvarsprincipen arbetar varje aktör med sina egna beslut och verkställighet av dessa. Kommunens roll är därför att utgöra en sammanhållande funktion på lokal nivå som verkar för att samverkan sker före, under och efter en kris.

4.1 Lokal inriktnings- och samordningsfunktion, ISF

Storumans kommun kan Utifrån MSB:s ledningsstöd "Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar" aktivera en lokal inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) med stöd. ISF är ett forum för beslut om inriktning och samordning där representanter från olika aktörer deltar. ISF-stödet används för att skapa en helhetsbild av händelsen genom att ta fram underlag och upprätta gemensamma lägesbilder.

Alla aktörer inom Storumans kommuns geografiska område som är berörda av en händelse kan be kommunen initiera ISF och ISF-stöd.

4.2 Regional och nationell samverkan

Under en händelse kan Länsstyrelsen kalla till regionala samverkansmöten eller regionala ISF-möten. På nationell nivå kan MSB kalla till nationella samverkansmöten eller ISF.

Krisledningschef utser vilka som deltar från Storumans kommun, utsedda ska ha mandat att delta som beslutsfattande för kommunens räkning.

5 Avslut av krisledning

Under en extraordinär händelse har Krisledningsnämnden ansvaret att i samråd med krisledningsgruppen besluta om överföring av ledningsansvar. Vid en extraordinär händelse av mycket stor omfattning eller svårighetsgrad kan kommunen ta med Länsstyrelsens TiB för att få regionalt stöd. Krisledningsnämnden och/eller krisledningsgruppen kan också överlämna krisledningsansvaret till ansvarig nämnd eller styrelse, men detta, enbart om de bedöms ha kapacitet att hantera situationen.

Krisledningschefen fattar beslut om när och hur den centrala krisledningsorganisationen avvecklas och återgång till normal organisation sker. När beslut är fattat ska följande beaktas:

- Att avvecklingen med fördel sker successivt.
- Att behov av uppföljning av händelsen och stöd till drabbade fortsätter inom ordinarie organisation.
- Personalens eventuella behov av ledighet, information och avlastande samtal ses över och följs upp.
- Att händelsens dokumentation avslutas och ordnas för att underlätta uppföljning.
- Att utvärdering enligt nedan initieras.

5.1 Utvärdering

En utvärdering ska påbörjas så snart som möjligt efter det att normal verksamhet har återupptagits. Ansvarig för att detta görs är säkerhetssamordnaren. Utvärderingen med

slutsatser och förslag till förändringar bör föreläggas kommunchefen för godkännande och delges förvaltningar, bolag och övriga aktörer. Erfarenheter ska tas med i risk- och sårbarhetsanalysen.

6 Resurser

6.1 Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)

I Storumans kommun finns en organisation för psykologiskt och socialt omhändertagande (POSOM). Organisationen leds av en ledningsgrupp som organiseras under omsorgsnämndens/socialtjänstens ansvar. I POSOM ingår personer från socialtjänsten, räddningstjänsten, skolan, polisen, kyrkan och sjukvården. Till POSOM finns även en grupp med frivilliga stödpersoner som kan hjälpa till vid krissituationer. Lokala stödgrupper finns i Storuman och Tärnaby, kontaktuppgifter till stödgruppen finns hos POSOM:s ledningsgrupp.

Socialchefen, räddningsledare eller krisledningsnämnden har möjlighet att kalla POSOM-ledningsgrupp för krisstödsarbete men det är ledningsgruppen för POSOM som gör bedömning om olyckan/händelsen är ett POSOM ärende

6.1 Hemvärnet och Frivillig resursgrupp (FRG)

Försvarets huvuduppgift är förmågan till väpnad strid. Samtidigt kan försvarets resurser i mån av tillgång även användas vid kriser och katastrofer av civil art.

I hög grad gäller detta för hemvärnet som utgör en tillgång genom att vara den snabbast gripbara förmågan inom Försvarsmakten.

På kommunnivå finns även Civilförsvarsförbundet och de frivilliga resursgrupperna (FRG). FRG, är en form för samarbete mellan en kommun och frivilliga, ofta försvarsorganisationer. Syftet med FRG är att på ett smidigt sätt ge kommunen tillgång till extra personalresurser vid svåra påfrestningar och extraordinära händelser.

I Storumans kommun pågår planering för upprättande av en FRG. Samarbete har påbörjats med Hemvärnet som finns tillgängliga med resurser i Storuman.

7 Kriskommunikation

Vid Samhällsstörningar, extraordinära händelser och vid höjd beredskap finns ett stort informationsbehov både internt och externt. Storumans kommun har utifrån det geografiska områdesansvaret, ansvar för att samordna informationen till allmänheten. Bra kriskommunikation kännetecknas av snabb, öppen, korrekt och tydlig kommunikation. Dessa riktlinjer är viktig i syfte för att motverka oro och ryktesspridning som vanligen blir en följd vid samhällsstörningar. Kriskommunikation innebär även att samverka med andra aktörer för att stärka trovärdigheten.

8 Utbildning och övning

Kommunen ska se till att den centrala krisledningsorganisationen regelbundet får den utbildning och övning som behövs för att kunna lösa sina uppgifter vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse. I Storumans kommun redovisas denna planering i särskild *"Utbildnings- och övningsplan"*

9 Höjd beredskap

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. I dagsläget finns ingen närmare planering för tjänstepersonsledning vid höjd beredskap i kommunen utan arbetet utgår så länge inget annat anges från denna plan. Planen kommer revideras när sådan planering kommer till stånd.

10 Bilagor

Kopplat till krisledningsplanen finns ett antal bilagor och rutiner. Dessa dokument är mycket viktig för att förstå och kunna utöva krisledning enligt krisledningsplanens principer. Bilagorna innehåller känslig information och har därför begränsad behörighet. Den som inte har tillgång till dokumenten är välkommen att höra av sig till Säkerhetssamordnare på telefon via **073-5150537** eller via e-post till ola.jonsson@storuman.se.

De bilagor som tillhör krisledningsplanen är följande:

1. Larmlistor
2. Funktionskort och lokaler
3. Reglemente för krisledningsnämnden
4. Utbildnings- och övningsplan (Revidering pågår inför ny mandatperiod)

Tillhörande rutiner

1. Rutin med checklistor krisberedskapsnivåer

11. Ordförklaringar och definitioner av centrala begrepp

Nedan följer några akronymer och begrepp som förekommer i krisledningsplanen.

LEH	Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
POSOM	Psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer
RAKEL	Radiokommunikation för effektiv ledning
RCB	Räddningschef i beredskap
TIB	Tjänsteperson i beredskap
VMA	Viktigt meddelande för allmänheten
WIS	Webbaserat informationssystem

Samhällsstörning

Samhällsstörningar är ett begrepp som används inom Storumans kommun. Det innebär att kommunen definierar en händelse som är så pass omfattande att det kräver att kommunens tillgängliga resurser måste organiseras, ledas och samordnas men som ändå inte anses så pass allvarlig att kommunens krisledningsnämnd fattar beslut om extraordinär händelse.

Extraordinär händelse

En extraordinär händelse definieras i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. En sådan händelse avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i samhällsviktiga funktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Exempel på händelser som kan leda till aktivering av kommunens krisledningsorganisation är (utan inbördes prioritering):

- Höjd beredskap
- Omfattande störningar i el-teleförsörjningen
- Svåra snöoväder, Storm/orkan
- Höga temperaturer
- Allvarlig smitta
- Omfattande störning i dricksvattenförsörjning
- Dammbrott, höga flöden
- Omfattande brand
- Olyckor med farliga ämnen
- IT-intrång
- Omfattande olycka med många döda/skadade
- Väpnat våld i kommunal verksamhet

Höjd beredskap

Sveriges kommuner är enligt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap en del av totalförsvaret. Med höjd beredskap avses krig och krigsfara. Vid krig och krigsfara beslutar regeringen om höjd beredskap. Då ska hela samhället inom ramen för det som kallas civilt försvar kunna bidra till försvarsanstängningarna. Enligt 3 kap. 2 § LEH (2006:544) ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av det civila försvaret som kommunen ska bedriva under höjd beredskap.

Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet definieras som en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Upprätthåller en eller flera viktiga samhällsfunktioner?
- Säkerställer en eller flera viktiga samhällsfunktioner?